

УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМ РОЗВИТКОМ НА РІВНІ РЕГІОНУ

Результати дослідження аспектів людського розвитку Кіровоградської області, яка посіла лише 23 місце у загальнодержавному рейтингу, свідчать про низький рівень індексу регіонального людського розвитку, який дорівнює 0,593 (стандартизований рівень ІРЛР “ідеального регіону” становить 1). Найвище значення серед блоків, що характеризують людський розвиток досягнуто у сфері освіти населення: 7 місце у загальноукраїнському рейтингу та перший ранг у структурі власного інтегрального індексу (табл. 1, рис. 1).

Таблиця 1

Параметри людського розвитку в Кіровоградській області у 2013 році

	“Ідеальний регіон”	Найвище значення серед регіонів	Кіровоградська область	Ранги блоків
Стандартизований рівень ІРЛР	1,000	0,702	0,593	
Блоки, що характеризують людський розвиток				
Відтворення населення	1,000	0,783	0,642	2
Соціальне середовище	1,000	0,717	0,352	6
Комфортне життя	1,000	0,791	0,586	3
Добробут	1,000	0,877	0,584	4
Гідна праця	1,000	0,651	0,559	5
Освіта	1,000	0,856	0,834	1

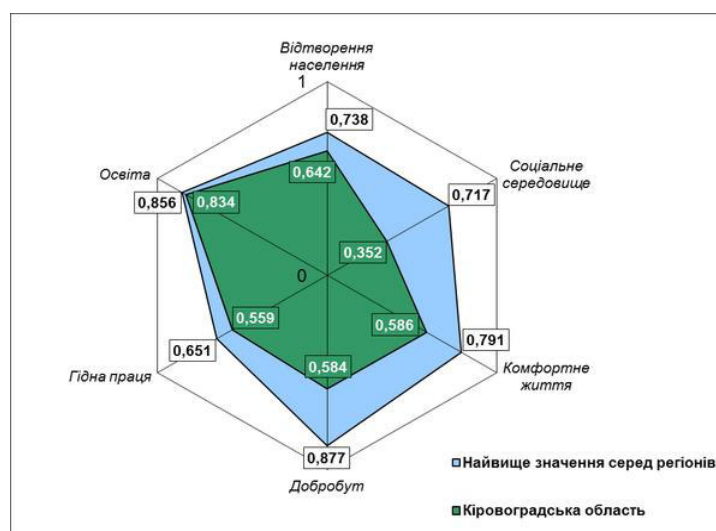


Рис. 1. Показники людського розвитку Кіровоградській області у 2013 р.[1]

За результатами здійсненої оцінки рівня регіонального людського розвитку можна зробити висновок, що Кіровоградська область розташувалась нижче середньоукраїнського значення за наступними блоками: відтворення населення, соціальне середовище, комфортне життя, добробут та гідна праця.

Динаміка ІРЛР за останні 10 років проілюстрована на рис. 2.

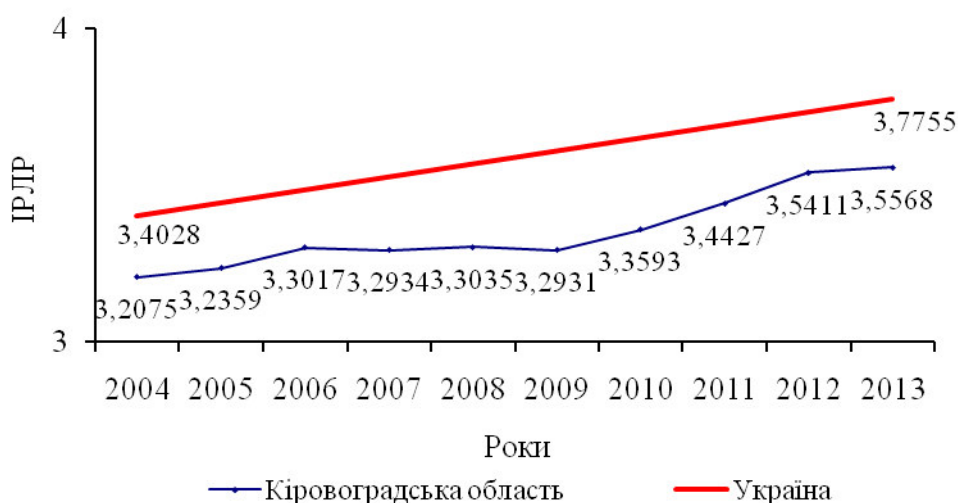


Рис. 2. Динаміка індексу регіонального людського розвитку

Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що значне відставання Кіровоградської області насамперед пов'язано з наступними аспектами:

1) блок “Відтворення населення”: область посідає стабільно найнижчу позицію серед аутсайдерів і має низькі рейтинги за такими показниками: стрімке падіння сумарного коефіцієнту народжуваності; зростання дитячої смертності (23%); найгірша ситуація щодо середньої очікуваної тривалості життя (69,4 роки). Становище ускладнюється погіршенням екологічної ситуації та високим рівнем захворюваності. Причому різке падіння рейтингів спостерігається протягом останніх 10 років (з 19 місця на 24). Тому, першочерговими задачами має стати покращення якості медичного обслуговування; створення безпечних умов проживання і праці.

2) блок “Соціальне середовище”: вищими за середньоукраїнські показники в області є значення рівня злочинності, кількості дітей-сиріт, а також коефіцієнту підліткової народжуваності. Отже, ключовими заходами, спроможними виправити таку негативну ситуацію є профілактика злочинів, виховна робота з молоддю, пропаганда здорового способу життя і продуктивної поведінки.

3) блок “Комфортне життя”: знижують оцінку умов проживання в області дещо низькі показники забезпеченості житлом у містах та міських поселеннях, централізованим газопостачанням у сільській місцевості, а також амбулаторно-поліклінічними закладами. Тому основні зусилля регіональної політики мають зосереджуватися на покращенні забезпеченості об'єктами соціальної інфраструктури та інженерних мереж.

4) блок “Добробут”: в області є високим рівень відносної бідності населення, нижчий за середнє значення ВРП в розрахунку на душу населення, а також забезпеченість базовим набором товарів тривалого користування. Отже,

боротьба з бідністю, покращення матеріального забезпечення працюючого населення, а також якості робочих місць повинні стати ключовими напрямками регіональної соціальної політики.

5) блок “Гідна праця”: порівняно з іншими регіонами, область виділяється низьким рівнем заробітної плати та її купівельної спроможності. Знижують оцінку стану ринку праці також показники умов праці (близько 25% зайняті в несприятливих умовах) [2]. Тому, пріоритетним напрямом заходів регіональної політики має бути розвиток ринку праці, детінізація економіки і зайнятості, створення нових, високооплачуваних робочих місць, підвищення рівня кваліфікації працівників.

Як зазначалось вище, найкращим в Кіровоградській області залишається індекс за блоком “Освіта”. Це беззаперечне досягнення має стати надійним підґрунтям, на якому відбуватиметься подальше нарощування трудового потенціалу та соціально-економічний розвиток області.

Література

1. Людський розвиток в Україні: історичний вимір трансформації державної соціальної політики (колективна монографія) / за ред. Е.М. Лібанової. – К.: Ін-т демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи НАН України, 2014. – 380 с.
2. Праця України у 2013 році: Стат. зб. – К.: Державна служба статистики України, 2014. – 316 с.

Сотніков В.С., к.т.н., доцент, Кіровоградський національний технічний університет,
м. Кіровоград

УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ ФОРМУВАННЯ КОНТИНГЕНТУ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Незважаючи на значні зусилля по залученню та формуванню контингенту студентів, досягненнями у цьому напрямку можуть похвалитися лічені університети України. Особливо, якщо мова йде про економічні спеціальності, держзамовлення на які з року в рік скорочуються.

На наш погляд, значно поліпшити стан справ у даному напрямку може така організація профорієнтаційної роботи, яка передбачає налагодження не лише прямих, але й зворотніх зв'язків між усіма учасниками даного процесу, адже саме наявність саме зворотніх зв'язків дає можливість говорити про управління, формувати та ставити певні цілі і критерії їх досягнення

Проведено системний аналіз взаємодії університету з середніми навчальними закладами та підприємствами, результати якого представлені на рисунку.

Канал взаємодії 1-2 (прямий) включає:

а) *інформаційний потік*: дані про університет, вимоги до вступників, рівень їх підготовки до складання ЗНО, рейтинг спеціальностей та потреби в них ринку праці; можливості випускників щодо працевлаштування;

б) *матеріальний потік*: навчально-методична література по підготовці